

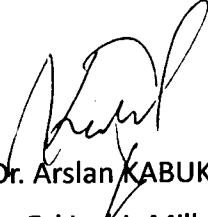
T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 7.12.2022
Sayı: 331

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim ekte gerekçesi ile birlikte sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Tarih: 08 Aralık 2022	Esas No: 2/4769

07 Aralık 2022

TBMM
GENEL EVRAK

07 Aralık 2022

No:

1128632

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz, jeolojik yapısı nedeniyle her zaman yıkıcı depremlerle karşı karşıya bulunmakta, Denizli, Manisa, Elazığ (Sivrice), Khoy (Van-Başkale) ve en son Düzce depremlerinde olduğu gibi önemli can ve ekonomik kayıplar yaşamaktadır.

Başta deprem olmak üzere doğa olaylarının afete dönüşmemesi için yapılması gerekenlerin en başında afet zararlarını azaltıcı ve önleyici yasal düzenlemelerin bilimsel, teknik normlara ve uluslararası standartlara uygun olarak yapılması gelmektedir.

Gerek ülkemizde, gerekse dünyada deprem etkisi altında mevcut binaların hasar görebilirliği; kentleşme için yanlış yer seçiminin yapılması, bina taşıyıcı sistem yapısının yetersizliği veya düzensizliği, yapıda kullanılan malzeme ve işçiliğin niteliği ile yapının oturduğu zeminlerin jeoteknik özellikleri ile aktif fay hatları üzerine inşa edilmesi gibi dört temel nedenden kaynaklandığı bilinmektedir.

MTA Genel Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalarla güncellenen Türkiye Diri Fay Haritasına göre büyüklüğü 5.5 ve üzeri deprem üretebilecek 486 diri fay veya fay segmenti olduğu ortaya konulmuş ve "Aksaray, Bolu, Sakarya, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Hatay, Hakkari, Muğla, Eskişehir, Kütahya, Bingöl" gibi 18 ilimizin merkez yerleşim birimleri ile 80'ini aşkın ilçe merkezinin ve 502 köyümüzün deprem üretme potansiyeli yüksek aktif fayların geçtiği hatlar üzerine doğrudan oturduğu görülmüştür. Elazığ depremi de göstermiştir ki, depreme kaynaklık eden Doğu Anadolu Fay Zonu üzerine oturan binaların depreme karşı koyarak ayakta kalması mümkün olmamış, can ve mal kayıpları ortaya çıkmıştır.

Günümüzde ülkemizde binlerce binanın fay hatları veya zonları üzerinde yer aldığı ve yüzbinlerce vatandaşımızın can ve mal güvenliğinin bulunmadığı yapılan araştırmalardan anlaşılmaktadır. Çok sayıda il merkezimizin ve ilçelerimizin de benzer durumda olduğu göz önüne alındığında, başta aktif fay hatları veya zonları olmak üzere, doğa kaynaklı afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilmesinin önlenmesi ve bu zonlarda mevcut binalar için ise acilen önlem geliştirilmesine yönelik yasal düzenlemelerin yapılması, 7269 sayılı Kanun kapsamına bu konunun da alınması büyük önem arz etmektedir.

Doğa kaynaklı bir olayı afete dönüştüren en önemli etmenlerden biri de yapının üzerine oturduğu zeminlerin jeolojik ve jeoteknik, yani zemin birimlerinin özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Yapıların depremlerde ayakta kalmasının sağlanmasında son derece önemli olan zemin etütlerinin arazide ve raporlar üzerinde denetimi halen yasal bir hüküm altına alınmamıştır. Yapı denetimi süreçlerinin, mimari, statik, elektrik, makine projelerinin denetiminde olduğu gibi jeolojik-jeoteknik (zemin ve temel) etüdünü de kapsayacak şekilde genişletilmesi ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamına alınması afet zararlarının azaltılmasında önemli bir eksikliği gidermiş olacaktır.

Deprem  nlenebilir bir felaket olmamakla birlikte, alınacak tedbirler ile tahribat hiç olmayabilir veya minimuma indirilebilir. Depremin neden olduğu kayıpları önlemek veya etkisini azaltmak, bilimsel doğruları temel alan  ehircilik, mühendislik ve mimarlık ilkelerini doğru uygulayarak depreme dayanıklı, güvenli ve sürdürebilir yeni yağam alanları oluğturmakla mümkün olabilir.

İė bu kanun teklifiyle ülkemizde yapı üretim ve denetim süreçlerindeki harita, etüt, plan ve projelerin kalitesi ve niteliğinin geliğtirilmesi ile riskin mümkün olan en az seviyeye indirilerek afetlere karėı sağlıklı ve güvenli bir yapı üretiminin mümkün kılınması amalanmığtır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, başta deprem olmak üzere, doğa kaynaklı afetlere maruz olabileceği belirlenerek ilan edilmiş alanlarda can ve ekonomik kayıpların yaşanmaması için başta deprem üreten faylar olmak üzere heyelan, kaya düşmesi, su baskını ve çığ düşmesi muhtemel alanlar üzerine bina yapılması önlenerek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, yapıların etüt ve projelerinin gelişmiş ülke örneklerinde olduğu fenni mesul yapı denetim kuruluşlarının bünyelerine alacakları jeoloji mühendisleri vasıtasıyla denetlenmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, harita, etüt, plan ve projelerin ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yanında meslek örgütlerinin de mesleki denetimi altına alınarak nitelikli, çağın gereklerine uygun, ulusal ve uluslararası norm ve standartlara uygun harita, etüt, plan ve projelerin ortaya çıkarılmasının sağlanarak toplumun can ve mal güvenliğinin sağlanması ile kamu yararı çerçevesinde kurulan ve Anayasal kuruluşlar olan meslek örgütlerin harita, plan, etüt ve projeleri hazırlayan meslektaşlarını denetleyerek niteliksiz harita, plan etüt ve projelerin ortaya çıkmasını engellemeleri ve gerekli tedbirleri almaları amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

7269 SAYILI UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayisiyle Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yapılacak özel jeolojik araştırmalar sonucunda aktif olduğu tespit edilen fay hattı veya zonları ile heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi doğa kaynaklı afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilemez. Tespit edilen bu alanlar 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu çerçevesinde imar planlarına işlenir. İmar planı bulunmayan kasaba ve köylerde harita ve krokilere işlenmek suretiyle afete maruz olabilecek alan olarak ilan edilir. Afete maruz alanlar, İçişleri Bakanının teklifi ile Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılır. Bu suretle tespit olunan alan sınırları, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 29/06/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a)Proje müelliflerince hazırlanan, yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerinin yerinde denetimini de esas alacak şekilde ilgili mevzuata, standartlara ve şartnamelere göre inceleyerek denetlemek, uygun olan etüt ve projeler hakkında ilgili idareye uygunluk görüşünü bildirmek”

MADDE 3- 03/05/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunun 8 inci maddesinin (ı) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ı)Harita, plan, etüt ve projeler; idare ve ilgili kanunlarında açıkça belirtilen yetkili kuruluşlar ve meslek odaları dışında başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulamaz.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.